Examenul național de bacalaureat 2021
Proba E. c)
Istorie

Testul 7

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocaţională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activităţi extraşcolare, pedagog şcolar, educator-puericultor; - profil teologic, toate specializările.

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de trei ore.**

SUBIECTUL I **(30 de puncte)**

Citiţi, cu atenţie, sursele de mai jos:

A. „În Moldova şi Ţara Românească, intelectualii au căutat să desfiinţeze protectoratul Rusiei şi să restabilească echilibrul istoric cu Imperiul Otoman, în timp ce în Transilvania, în [...] Banat [...] şi în Bucovina, ei şi-au propus să unească toţi românii într-un singur stat autonom. S-a analizat chiar ideea unirii tuturor românilor de o parte şi de cealaltă a Carpaţilor, pe baza puternicelor legături etnice, lingvistice şi culturale dintre aceştia. Dar astfel de gânduri erau efemere, căci ipotezele […] contraveneau realităţilor politice, în special pragmatismului Rusiei şi Austriei. [...] În ciuda admiraţiei nutrite faţă de Apus, paşoptiştii nu erau nişte gânditori abstracţi, care se străduiau să impună poporului instituţii fără legătură cu experienţa istorică naţională. [...]

Aspiraţiile generaţiei de la 1848 şi-au găsit expresia practică în nemulţumirea generală, a tuturor claselor sociale din Principate, faţă de condițiile politico-economice existente. Mulţi boieri nu erau de acord cu metodele autoritare folosite de domni [...], clasa mijlocie [...] protesta împotriva taxelor mari [...], ţăranii erau hotărâţi să lupte pentru desfiinţarea îndatoririlor tot mai mari de clacă şi obligaţii faţă de moşieri.”

(M.Bărbulescu, D.Deletant, K.Hitchins, Ş.Papacostea, P.Teodor*, Istoria României*)

B. „Deteriorarea relațiilor dintre Rusia şi Imperiul Otoman a dus la ocuparea Principatelor Române de către ruşi, în iulie 1853 [...]. Ca urmare, cei doi domni au plecat în exil în Austria, în locul lor instaurându-se un guvern militar rusesc. Imperiul Otoman a ripostat, declarând război Rusiei, la 4/16 octombrie.

Ocupația rusească din Principate a adâncit criza internațională. [...] Uzura de război, cauzată de campania costisitoare şi nedecisivă din Crimeea, a adus până la urmă părțile beligerante la masa tratativelor [...] unde la 18/30 martie 1856 s-a semnat Tratatul [de la Paris] ce punea capăt războiului. [...] Deși au rămas sub suzeranitatea Imperiului Otoman, Principatele beneficiau acum de protecția colectivă a marilor puteri, care interziceau unei puteri unice să intervină în problemele interne ale Principatelor. [...] Hotărâtoare pentru cursul ulterior al relațiilor româno-ruse avea să fie prevederea din Tratatul de la Paris (1856) cu privire la cedarea de către Rusia a unor părți din sudul Basarabiei către Moldova. Deşi protectoratul Rusiei din anii 1830-1840 şi rolul jucat de ea în înăbuşirea mişcărilor liberale de la 1848 au fost cauzele imediate ale ostilităţii Principatelor față de Rusia, nici moldovenii şi nici muntenii nu se împăcaseră cu anexarea Basarabiei din 1812.”

(M.Bărbulescu, D.Deletant, K.Hitchins, Ş.Papacostea, P.Teodor*, Istoria României*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți documentul internațional din 1856, precizat în sursa **B**. **2 puncte**
2. Precizaţi, din sursa **A**, o informație referitoare la unirea românilor. **2 puncte**
3. Menționați două mari puteri precizate atât în sursa **A**, cât și în sursa **B.** **6 puncte**
4. Scrieţi, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că în Principate există o nemulţumire generală faţă de condiţiile politico-economice. **3 puncte**
5. Scrieţi o relație cauză-efect stabilită între două informaţii selectate din sursa **B**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informaţii (***cauză***, respectiv *efect*). **7 puncte**
6. Prezentați două fapte istorice referitoare la România, desfășurate între anii 1875-1885. **6 puncte**
7. Menţionaţi o asemănare între două măsuri adoptate în plan intern, în perioada 1863-1864. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea **(30 de puncte)**

Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

„Primul Război Mondial este evenimentul care anunță schimbarea hărții politice a continentului european. [...] Atenția lumii politice se concentrează asupra războiului izbucnit în Europa și a atitudinii României. Un Consiliu de Coroană este convocat, la 21 iulie/3 august 1914 la Sinaia. [...] La fel ca Italia, România își declară neutralitatea (cu excepția regelui Carol I și a lui P. P. Carp, toți ceilalți 18 participanți au optat pentru această soluție). [...]

Neutralitatea nu putea fi, și de fapt nici n-a fost, decât o perioadă de pregătire de război. [...] Asemenea Italiei și Bulgariei, România devine obiectul presiunilor celor două tabere beligerante. Cum români se găseau și în Rusia, nu numai în Austro-Ungaria, diplomațiile ambelor părți au ce oferi. Puterile Centrale promit Basarabia, un statut special pentru românii transilvăneni [...], promit chiar și Bucovina. Antanta promite toate teritoriile locuite de români în Austro-Ungaria. Purtătorii de cuvânt ai beligeranților sunt Rusia și, de cealaltă parte, Germania. Aceasta din urmă își punea multe speranțe în regele Carol I [...]. Dar la 27 septembrie/10 octombrie 1914 regele Carol I moare, după o domnie de 48 de ani. [...] Urmaș la domnie vine Ferdinand I, nepotul lui Carol I. [...] Cu schimbarea la domnie nu se schimbă și atitudinea politică externă. Neutralitatea este reconfirmată. Doar că Puterile Centrale pierd în România un potențial aliat, iar Antanta poate spera, cu mai mult temei, că România va lua armele de partea sa. [...]

Opinia publică din țară, animată de Liga pentru unitatea politică a tuturor românilor [...], de Acțiunea Națională și Federația Unionistă, de o presă extrem de activă și neobosită, de numeroasele demonstrații [...] de discursurile unor oameni politici și ale unor intelectuali (Nicolae Filipescu, Take Ionescu, Octavian Goga, refugiat din Transilvania, Nicolae Iorga, Nicolae Titulescu ș.a.), se pronunța foarte categoric pro-Transilvania."

(I. Bulei, *O istorie a românilor*)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți evenimentul militar internațional precizat în sursa dată. **2 puncte**
2. Precizați secolul la care se referă sursa dată. **2 puncte**
3. Menționați regele care preia tronul statului român în 1914 și o caracteristică a opiniei publice din România, la care se referă sursa dată. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la Consiliul de Coroană. **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la marile alianțe, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia o practică politică utilizată în România, în perioada 1921-1930, a contribuit la evoluția statului român. (Se punctează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea **(30 de puncte)**

Elaboraţi, în aproximativ două pagini, un eseu despre spațiul românesc în secolele al XIV-lea - al XV-lea, având în vedere:

- menționarea a două acțiuni militare desfășurate în spațiul românesc în secolul al XIV-lea și precizarea unei asemănări între acestea;
- prezentarea unei acțiuni diplomatice din secolul al XIV-lea, referitoare la spațiul românesc;
- menţionarea unei cauze și a unei consecințe ale unei acțiuni militare la care participă românii în prima jumătatea a secolului al XV-lea;
- formularea unui punct de vedere referitor la acțiunile militare desfășurate de români în deceniile șapte și opt ale secolului al XV-lea şi susţinerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează şi utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidenţierea **relaţiei cauză-efect**, elaborarea **argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea şi concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice şi **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.